

gave at yde fattige og ulykkeligt stillede Pigebørn Ophold, Undervisning, Opdragelse og Uddannelse til dygtige Tjenestepiger, *samtidig med*, at Jægerspris Ejendomme og navnlig Slottet med dets Omgivelser altid sikres en de Minder, som dertil knytter sig, værdig Vedligeholdelse. Disse to Opgaver er sideløbende, den ene er efter Fundatsen lige saa vigtig som den anden. I det hele taget er denne Fundats et meget interessant Værk. Den er skrevet med en ualmindelig klar Forstand og en ualmindelig dyb menneskelig Følelse. Og netop Forstaaelsen af, hvad der er givet i denne Fundats, forekommer mig at spille en Rolle i denne Diskussion. I hele Stifterindens Personlighed og ejendommelige Karrière og i dette, at hun, da hun naaede sin høje Stilling, ikke glemte sin Ungdom og de Lidelser, hun havde gennemgaaet, men indtil det sidste tænkte paa dem og i Forstaaelsen heraf skabte dette Værk for at bevare andre, der var stillede paa samme Maade som hun, for lignende Lidelser — i alt dette er der noget saa storslaaet, at man i vor Tid bør respektere og fremdeles blive ved med at respektere de Bestemmelser, som her er givne paa saa smuk en Maade. Det gælder om ikke at generalisere eller nivellere den Slags Bestemmelser, men lade disse ejendommelige Udslag af menneskelig Omtanke have deres fri Udvikling. Derfor forekommer det mig nødvendigt at respektere netop den Slags Legatstiftelser o. lign. Man bør respektere de Tanker, der har ligget til Grund derfor, for ikke at faa noget almindeligt, ensartet ud deraf, men netop faa Ejendommelighederne frem.

Dette er den ene Side af Fundatsen, den anden er Minderne. Disse Minder er af overordentlig stor Interesse, netop fordi de er Minder om de meget mærkelige Personligheder, hvorom Talen her er, Frederik VII og Grevinde Danner. Vi maa være glade over, at disse Minder paa en saa ejendommelig Maade, som her er Tilfældet, er bevarede for Efterslægten. Det har — det synes jeg ikke, man kan overse — sin store Betydning, at man samlet paa et enkelt Sted gennem Aarhundrederne kan finde Minderne om den ejendommelige Tid, da de slesvigske Krige førtes, og Grundloven blev givet — Grevinde Danner var, som bekendt, ikke uden Indflydelse paa Grundlovens Givelse. Dette, at Minderne herom er samlede, har saa stor Interesse, at Grevinde Danner derved har gjort sin Nation en overordentlig stor Tjeneste, og man bør forstaa at modtage hendes Gave — ligesom man i det hele taget bør forstaa at

modtage Gaver — i den Aand, hvori den er givet.

Der er, som sagt, i det hele taget ikke af den ærede Forespørger (N. C. Jensen) fremført noget, der kan give Anledning til Indgriben fra Statens Side. Som den højtærede Justitsminister har sagt, kan Justitsministeriet skride ind, naar der foreligger Grund til at antage, at Bestyrelsen har gjort sig skyldig i væsentlige Brud paa Fundatsen eller i mislig Omgang med Stiftelsens Midler. Der er imidlertid ikke sket noget som helst Brud af Betydning paa Fundatsen. Man har en Gang glemt at lade trykke et Regnskab i „Berlingske Tidende“ — det er fuldstændig forkert, at Regnskabet for 1897 ikke skulde være trykt, det er trykt, men Regnskabet for 1904 har man glemt. Men det kan man dog ikke kalde et væsentligt Brud paa Fundatsen. Jeg tror, vi alle er enige om, at Aanden i Fundatsen er blevet fulgt af Bestyrelsen, og man vil dog neppe finde, at der i det af den ærede Forespørger fremførte er mindste Anledning til at sige, at der har været mislig Omgang med Midlerne. Men naar saa er, kan jeg ikke se, hvorledes Staten eller Offentligheden skulde kunne gøre det Skridt, som den ærede Forespørger har ønsket. Og af andre Grunde kan og bør man ikke gøre Indgreb i denne fuldkomne private Institution. Vel har Offentligheden Interesse i Stiftelsen, og vel bør Offentligheden følge den, thi den offentlige Mening har stor Betydning i saa Henseende — deri giver jeg den ærede Forespørger Ret —, men dette har intet som helst med Stiftelsens retslige Stilling at gøre, thi den er fuldkommen privat. Selvfølgelig har Offentligheden Indseende med Legatmidler — dette er, som den højtærede Justitsminister ogsaa har peget paa, hjemlet ved særlige Lovbestemmelser —, og hertil er Offentligheden berettiget overfor denne Institution, men ikke et Skridt videre.

Nu siger den ærede Forespørger (N. C. Jensen), at Bestemmelserne for Revisoratet viser, at Offentligheden har nogen Ret til at skride ind, idet det justitsministerielle Revisorat er af meget omfattende Karakter. Jeg skal tillade mig af Fundatsen at opløse Revisoratets Beføjelser. Der staar: „Revisor skal mindst 1 Gang hver anden Maaned undersøge Stiftelsens Bøger, Regnskaber og Kassebeholdning og efter Undersøgelsen gøre Indberetning til Ministeriet om, at samme har fundet Sted“. Det forekommer mig, at denne Undersøgelse er udelukkende for at paase, at der ikke sker Misligheder. Det er netop den ene Side af Fundatsens